

Στα σκαριά τει α τει Μητσοτάκη – Ερντογάν: Το παρασκήνιο ενόψει της 14ης Ιουνίου

Ενα σχεδόν προσωπικό τει α τει ανάμεσα στον πρωθυπουργό Κυριάκο Μητσοτάκη και τον πρόεδρο της Τουρκίας Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν, με την παρουσία το πολύ ενός ακόμη συνεργάτη στον ίδιο χώρο, προετοιμάζεται τις τελευταίες ημέρες στο παρασκήνιο. Στόχος αυτού του σχήματος «1+1» είναι να γίνει δυνατή η ουσιαστική ανταλλαγή απόψεων ανάμεσα στους δύο ηγέτες τη Δευτέρα 14 Ιουνίου, στο περιθώριο της Συνόδου Κορυφής του ΝΑΤΟ στις Βρυξέλλες. Στις πρώτες δύο συναντήσεις τους (Σεπτέμβριο και Δεκέμβριο 2019) οι δύο ηγέτες είχαν επί της ουσίας να προεδρεύσουν σε μια διαδικασία παράλληλων μονολόγων ανάμεσα σε αξιωματούχους που ήταν επιφορτισμένοι να παρουσιάσουν τις θέσεις των δύο χωρών. Αυτή τη φορά το Μέγαρο Μαξίμου επιθυμεί να προωθήσει μια διαφορετική διαδικασία. Σκοπός είναι, βέβαια, η κατά το δυνατόν εξομάλυνση της κατάστασης. Υφίσταται, ωστόσο, πλήρης αντίληψη ότι το βασικό κίνητρο του κ. Ερντογάν αυτή τη στιγμή είναι η επένδυση με κάποια στοιχεία καλής θελήσεως της επιχείρησης γοητείας στην οποία έχει επιδοθεί ενώπιον της Δύσης και όχι οι ουσιαστικές συνομιλίες με την Αθήνα. Αυτές, άλλωστε, θα προϋπέθεταν την αποδοχή από την Αθήνα μιας ατζέντας την οποία δεν προτίθεται να υιοθετήσει και στην οποία έχει κορυφαίο ρόλο το μειονοτικό. Από την Αθήνα, επιπλέον, επισημαίνεται ανοιχτά και χωρίς περιστροφές η ενόχληση προς τους εταίρους που δεν είναι δυνατόν να αντιληφθούν την κρισιμότητα κάποιων ζητημάτων τα οποία αφορούν τη συμπεριφορά της Τουρκίας στην περιοχή. Το μήνυμα αυτό έφθασε από διάφορους διαύλους προς το Βερολίνο αλλά και τη Μαδρίτη. Ιδιαίτερα, όμως, τα τελευταία 24ωρα, από το υπουργείο Εξωτερικών και το Μέγαρο Μαξίμου εστάλησαν αυστηρότατα μηνύματα προς το Βερολίνο για τον πολύ συνειδητό αποκλεισμό της Ελλάδας από τη Διάσκεψη για το Λιβυκό της 23ης Ιουνίου, όπου θα συμμετάσχουν μια σειρά από χώρες απολύτως άσχετες προς την περιοχή και όχι η Ελλάδα. Η Σύνοδος Κορυφής της Ε.Ε. που ακολουθεί στις 24 και 25 Ιουνίου αποτελεί ένα ακόμη χρονικό ορόσημο για τα ελληνοτουρκικά. Είναι δεδομένο ότι τα αποτελέσματα της συνάντησης του Τζο Μπάιντεν με τον κ. Ερντογάν στη Σύνοδο του ΝΑΤΟ, θα επηρεάσουν καθοριστικά την πορεία της συζήτησης των Ευρωπαίων, όσο και αν αυτοί δεν επιθυμούν να λάβουν ουσιαστικές αποφάσεις για το μέλλον της σχέσης τους με την Τουρκία (πλην ενδεχομένως της συμφωνίας για το προσφυγικό). Τις θέσεις της Αθήνας αναμένεται να εξηγήσει και την Παρασκευή ο κ. Μητσοτάκης, στη Σύνοδο της προπαρασκευαστικής επιτροπής που διοργανώνεται με την ευθύνη του αναπληρωτή υπουργού Εξωτερικών Μιλτιάδη Βαρβιτσιώτη και προετοιμάζει τη Σύνοδο των αρχηγών



Τις θέσεις της Αθήνας αναμένεται να εξηγήσει και την Παρασκευή ο κ. Μητσοτάκης, στη Σύνοδο της προπαρασκευαστικής επιτροπής που διοργανώνεται με την ευθύνη του αναπληρωτή υπουργού Εξωτερικών Μιλτιάδη Βαρβιτσιώτη και προετοιμάζει τη Σύνοδο των αρχηγών των ΜΕΔ 7 τον ερχόμενο Σεπτέμβριο στα Χανιά.

των ΜΕΔ 7 τον ερχόμενο Σεπτέμβριο στα Χανιά.

Ο υπουργός Εθνικής Αμυνας Νίκος Παναγιωτόπουλος, αλλά, κυρίως, ο καθ' ύλην αρμόδιος αρχηγός ΓΕΝ Στέλιος Πετράκης, ανέλαβε να παρουσιάσει στον πρωθυπουργό την επιχειρησιακή αξιολόγηση που έγινε στις προτάσεις που έχουν κατατεθεί για το πρόγραμμα των νέων φρεγατών του Πολεμικού Ναυτικού (Π.Ν.). Το Π.Ν. αξιολόγησε οκτώ προτάσεις από επτά χώρες και συγκεκριμένα από ΗΠΑ (HFF), Γαλλία (FDI), Ολλανδία (Sigma 11515), Ηνωμένο Βασίλειο (Arrowhead 140), Ιταλία (FREMM), Ισπανία (F-110) και Γερμανία (A300 και A200).

Τελικά αποφασίστηκε να μη συνεχιστεί η περαιτέρω αξιολόγηση για την ισπανική. Στόχος είναι τις επόμενες ημέρες να δημιουργηθεί μια μικρότερη λίστα, με προτάσεις που θα έχουν αφαιρεθεί από τη συνέχεια της διαδικασίας. Σκοπός είναι να αποκλειστούν από τη συνέχιση της διαδικασίας οι προτάσεις που είναι μη εφικτές ή και χρονοβόρες. Αυτή τη στιγμή ο διαχωρισμός έχει γίνει περίπου ως εξής: Αρχικά υπάρχει μια ομάδα τριών προτάσεων που υπερκαλύπτουν τις επιχειρησιακές απαιτήσεις που έχει ζητήσει το Π.Ν. Ακολουθεί μια ομάδα ακόμη τριών προτάσεων που καλύπτουν τις επιχειρησιακές απαιτήσεις. Και καταγράφεται και μια ομάδα δύο προτάσεων που παρέχουν περιορισμένη κάλυψη. Από τεχνοκρατικής άποψης υπάρχουν αρκετά σημαντικά στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη. Ιδιαίτερα καθώς και στο παρελθόν ακόμα και πολύ μικρότερα ναυπηγικά προγράμματα (όπως αυτό των πυραυλακάτων κλάσης «Ρουσέν») ξέφυγαν κατά πολύ από το αρχικό χρονοδιάγραμμά τους. Κατ' αρχάς υφίσταται το τεχνολογικό ρίσκο.

Υπάρχουν προτάσεις που καλύπτουν τις απαιτήσεις του Π.Ν. αλλά βρίσκονται ακόμα στα σχέδια, ως εκ τούτου δεν είναι ακό-

μα σαφές αν θα δημιουργήσουν μελλοντικά προβλήματα. Ο χρόνος παράδοσης και το τελικό κόστος αποτελούν, επίσης, κρίσιμα μεγέθη. Σε αυτά θα πρέπει να προστεθούν λεπτομέρειες όπως η εν συνεχεία υποστήριξη (FOS) και η διάρκεια της εκπαίδευσης στα νέα πλοία. Επίσης, ιδιαίτερα σημαντικό είναι ποιο υποκατασκευαστικό έργο θα αποφασίσει να ζητήσει η ελληνική πλευρά. Επιπλέον, δεν θα πρέπει να λησμονείται ο τρόπος προώθησης της όποιας απόφασης λάβει η Αθήνα για τις νέες φρεγάτες. Είτε θα είναι με διακυβερνητική συμφωνία (G to G), είτε ανάθεση με διαπραγμάτευση. Οποιοσδήποτε άλλος τρόπος (π.χ. ανταγωνιστικός διάλογος ή διεθνής μειοδοτικός οργανισμός) είναι εκτός ρεαλιστικής συζητήσεως, καθώς θα οδηγούσε σε ακόμα μεγαλύτερη χρονοτριβή.

Η εξίσωση των φρεγατών και η διπλωματία

Ως προς το χρονοδιάγραμμα της διαδικασίας για τη λήψη οριστικών αποφάσεων στο ζήτημα των νέων φρεγατών θα πρέπει να σημειωθεί μια ιδιαίτερως κρίσιμη λεπτομέρεια.

Μετά την τελευταία αμερικανική πρόταση (αυτή που κατέθεσε προ δεκαημέρου ο υποναύαρχος Φράνσις Μόρλεϊ, διευθυντής Εξοπλισμών Εξωτερικού του Ναυτικού των ΗΠΑ), το Π.Ν. επέστρεψε με νέα επιστολή με την οποία προσθέτει νέες απαιτήσεις και ζητεί περισσότερα στοιχεία. Αυτό σημαίνει ότι από την αμερικανική πλευρά θα πρέπει να γίνουν διαδικασίες για τη συγγραφή νέας LOR, η οποία, δεδομένου ότι απαιτείται έγκριση από το Κογκρέσο, δεν μπορεί να παραδοθεί πριν από το φθινόπωρο.

Η παρουσία του κ. Μητσοτάκη στις Βρυξέλλες για τη Σύνοδο Κορυφής του ΝΑΤΟ στις 14 Ιουνίου είναι δεδομένο ότι θα δημιουργήσει ευκαιρίες και για συζητήσεις για τις φρεγάτες.

Παρά το γεγονός ότι ο ίδιος ο κ. Μητσοτάκης έχει ζητήσει από τους επιτελείς του Π.Ν. στεγνή τεχνοκρατική λογική στις προτάσεις τους, είναι απολύτως σαφές ότι σε πολιτικό επίπεδο πάντα διαδραματίζονται ευρύτερες συζητήσεις που αφορούν τις στρατηγικές συμμαχίες της χώρας αλλά και τις εξελίξεις στην Ανατολική Μεσόγειο και στα Βαλκάνια.

Επιπλέον, εξίσου σημαντικός παράγοντας είναι και το μέλλον του Στόλου, πέρα από τα στενά όρια των τεσσάρων φρεγατών που βρίσκονται υπό συζήτηση αυτή τη στιγμή. Δεδομένο θα πρέπει να θεωρείται ότι σε χαμηλότερο επίπεδο, υπουργών Αμυνας, ο κ. Παναγιωτόπουλος και η Γαλλίδα ομόλογός του Φλοράνς Παρλί θα συζητήσουν την ερχόμενη Παρασκευή και για τις φρεγάτες, παρά το γεγονός ότι σε αυτή τη φάση οι δύο πλευρές έχουν ήδη αρκετά θέματα να διευθετήσουν, μεταξύ άλλων την άφιξη των πρώτων μαχητικών τύπου Ραφάλ στην Ελλάδα.